

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 2 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több

Megyénk művelődése.

(D.) A nagy politikában nincs sok reményünk, annak újabb és jobb irányt csak arra termett államférfiak szoktak adni, olyanokból azonban nekünk kevés jutott. De utóljára is a nemzeteket a kultúra, a művelődésben való haladás teszi nagygyá. A politikai sikerek is csak annak a népnek használnak, mely értelmi fejlődésénél fogva azokat javára tudja fordítani.

Nálunk mindent központosítanak, ellenére a demokratikus elvnek és ellenére a józan haladás azon követelményének, hogy a nemzet csak akkor lehet erős és életképes, ha részeiben az. Fővárosunkban összpontosul a kormányhatalom és összpontosul a tudomány és művészet, szóval arra fordítanak gondot, hogy Budapest minden tekintetben a világárosok rangjára emelkedjék, de ugyanakkor megfélemlenek a vidékről. Pedig a nemzet zöme mégis csak a vidék népe, melynek csak nagyon messziről és közvetve lehet szellemi haszna abból, ha a mi jóra való erő találta, az mind egy helyre, Budapestre tolul. Ez csak akkor volna egészséges helyzet, ha a vidék is erős szellemi központokban bővelkednék; ha a mit a fővárosban a kultúra vezérei termelnek és teremtenek, az a vidéken sokszoros feldolgozásra és a nagy közönség javára való értékesítésre találna.

A nemzet nagy része, nevezetesen az úgynevezett nép, mely pedig a kaputos emberek számához viszonyítva óriási többségben van, nálunk még mindig egy század előtti állapotban leledzik; a fölött úgy surran át a nagy elmék éltető munkája, mintha az egyáltalán nem léteznék, hiszen nem is gondolnak nálunk arra, hogy a művelt nemzetet összes tagjainak műveltsége alkotja. Külföldön az úgynevezett nép az értelmi művelődésben nemcsak messze meghaladja a mi népünket, de kaputos embereinknél is műveltebb. Szükség neki a tudás, az ismeret, mert voltak férfiai, a kik ebbe belevezették.

De mind ez csak a vidéki kultúra emelése által lehetséges. Megyénkért kell gondoskodni arról; megyénkért kell megteremteni s a mi van, egyesíteni az intelligenciát, de természetesen nem abban az értelemben véve a szót, hogy mindenki az intelligenciához számítja magát, aki paraszt ruhánál jobbat visel, de azt az intelligenciát, mely az eszem-iszomnál és a vadászatnál a tudomány és a művészet javait nagyobbra tudja becsülni.

Nyitramegye egyike az ország legnagyobb megyéinek, népe sok. Sajnos, hogy a felvidék legtöbb megyéjének közös sorsában kénytelen osztozni, hogy középosztálya jobbára kipusztult s az egykori gentry helyét oly elem foglalta el, mely az eszményi javak helyett csak az anyagiakat kultiválja. Ahhoz sincs szeren-

cséje, a mi a Gondviselés különös adománya szokott lenni, hogy valami kiváló férfiakkal dicsekedhetnének, a kik ambíciójukat a szellemi művelődés felkarolásába helyezték. Mert tapasztalati tény, hogy ez irányu mozgalmak egyes lángszellemű férfiak kezdeményezésére vezetendők vissza mindig és mindenütt. E tekintetben még a szomszéd Bars is többet mutathat Nyitránál.

De azért Nyitramegye sincs minden erő híján. Sokat lehetne tenni itt is; van itt és pedig nem egy, sokat utazott, sokat tapasztalt és olvasott férfiú, a kiből lehetetlen hogy teljesen hiányozzék, már csak a külföld példájának hatása alatt, a művelődés fontossága iránti érzék. Hanem egyet se látunk, a ki ezen irányban külsőleg is tenne valamit, a ki az erők összegyűjtésére vállalkoznék oly mértékben, hogy annak eredményét valami maradandó alkotás képezné.

A közművelődési egyesület, a felvidéki írók köre mutatnak némi jó akaratra, de az előbbi nem tud kibontakozni kiskorúságából, az utóbbiról pedig azt sem tudni, hogy igazán létezik-e. A természettudósok és orvosok köre élénkebben mozog, legalább közgyűléseket rendez és egy-egy évkönyvvel ad életjelt magáról, azonban a szakférfiakon kívül a nagyközönségre hatása nincs. A társadalmi körök kulturális irányban alig tesznek valamit. Megy minden a régi elavult csapáson, az emberek

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Utazás a drótosok országában.

Hazánkat a cigányok országának nevezi egy francia író. „Le pays des tzigans” című munkájában olyan fontos szerepet játszanak a cigányok, mintha bizony a magyar után legalább is legerősebb nemzetiséget képeznének Magyarországon. Egyszerűen pedig azért, mert a cigányokat tette tanulmánytárgyává. Magam a drótosot látogattam meg szerény otthonában, s az a néhány karcvadás, amit szép vidékéről tenni fogok, bizonyára jobban érdemli meg a „drótosok országa” címét, mint Magyarország a „pays des tzigans” kétes értékű megtiszteltetést. Mert cigány mindenütt vagyon, drótos meg csakis éppen Magyarországon; és pedig ott a tágas kavicsos medrű, de vízszegény Kiszucánál s a csacai hegység fenyves koszorúta déli lejtőin. Ezt, csakis ezt a részletet veszem tollhegyem alá, csakis ezt nevezem, s nem a kecskeméti délibábos rónát, a drótosok országának.

Szerény, jó becsületes nép ez a drótos, ki nagy nélkülözések közepett keresi meg kemény, száraz kenyerét, de nagyon tévedne az, aki a drótos alatt csupán azokat az elcsenevezett és tiszt-

asági szempontból bizony nagyon kifogásolható utcai egzisztenciákat értené, kik egérfogó, pléhlapát, bádgedények házalásával tartják fen magukat s kikkel az anyák ijesztgetik a falusi gyerekeket.

Ő ez nem a valódi drótos. Ez, és az igazi rovnei drótos úgy különbözik egymástól, mint egy csirkefogó és a pusztai betyár a romantikában. Már több mint egy évszázada, hogy felkeresik a külföldet. Bremában, Hamburgban csak oly otthonosak, mint Zsolna utcáin; Baku, Moszkva, Szt.-Pétervárról oly közömbösen beszél, mint nálunk az utazó, műveltebb osztály pl. Budapestről. De Európa maga még nem vetköztette ki a drótos egyszerű szelleméből. Bármennyit látott is a vén Európában, a konyhaküszöbnél alig lépett tovább a házba, nem is ragadt reá semmi. Csak mikor rászánta magát az Óceánra, s megjelent Amerika földjén, hol nem minden mesterember forma asszony, ki drótoztat, nagyságos asszony; s ő sem szegény pária, hanem hol az uraságot a dollárok szerint mérik, ott csiszolódott ki úgy, hogy legtöbbje most versenyez bármely intelligens osztrák iparossal. Az amerikai magas árak, s a drótos határtalan nélkülözése a körülményekhez képest vagyonossá teszik a tót, az ottani egyesületi élet pedig fogékony elméjét

kifejlészté, úgy hogy összehasonlíthatlanul magasabbban áll azon egyszerű nép felett, melynek hasonló tapasztalat nem jutott osztályrészül.

Ő nem olyan mint a zsidó, ki midőn a műveltség alacsony fokán áll, minden vágyát csak a gazdagodásban összpontosítja. A zsidó többet szerrez mint a tót, élelmessége is nagyobb, talán lelkiismerete is tágabb, mint az amerikai tóté, de általános kiművelésére, addig mig szegény, egyáltalában nem fordít gondot, legfőleg a fiait taníttatja. Mig a drótosnál találtam angol klasszikust, illusztrált angol encyclopediát is az asztalon, melynek használatában nyelvek tanulására elismert hajlandósága őt felette elősegíti.

Nem csoda, ha e nép közelebbi ismeretsége vonzott. Látni akartam azt a természetet is, mely ugyan fukar kézzel szórja a gabonát, de annál pazarabban tékozolja diszeit a Vág völgy hegyeire, dombjaira, melyekből izlettetőnek ugyan kivettem részemet már sokszor a vasuton, de melyeket csak akkor élvezhet a szemlélő egész valójában, ha nem ragadja szélesebséggel a vonat, s ha a modellt minden oldalról kényelmesen meglehet tekinteni.

Dr. Prohászka Ottokár, az országos hírű szónok és nagynevű esztergomi tanár volt utitársam. Ezen méltán megérdemelt építethonkhoz

köznap apró érdekekkel bibelődnek, egyebekben a régi „nem írok, nem olvasok” kor szellemi elmaradottságával egészen meg vannak elégedve.

Hol vannak nálunk a külföld apróbb városában is található muzeumok, melyekben a közönség izlése nemesedik, melyekben nemes élvezetet talál; hol vannak a falusi könyvtárak, hol vannak a vidéken található írók és művészek; hol vannak az irodalmi egyesületek s mindezzel hol van a külföldi nemzetek vidéki műveltsége? Nálunk a maradiak mindig azzal ütik el a dolgot, hogy a népek nem ismeretekre, de kenyérre van szüksége. S a valóságban ennek a piramidális böseségnek az lett az eredménye, hogy a népet butának is hagyták, meg a vezető osztály nagy bösesége miatt földjéből, kenyereiből is kisajátította egy jött-ment elem. Se ismeret, se kenyér, mikor pedig mindkettő megszereshető lett volna, ha az intelligenciában meg volna a művelődés után való az a magasabb ambíció, mely a külföld embereit oly előnyösen jellemzi.

A vidék kulturája fölötté fontos minden nemzet életében, nálunk annál inkább, minél tovább elmaradtunk a szerencsésebb körülmények közt fejlődött külföldnél. Be kell vezetni az egész népet a művelődésbe, mert a mai szegényes állapot beillett a középkori társadalmi viszonyok közé, de ma, midőn minden ember közreműködésére van szükség mind a társadalmi, mind az állami életben, ez az állapot tőrhetetlen.

Természetesen a megyék központjainak kellene jó példával előljárniok. Nyitrának is efféle szellemi központtá kellene fejlődnie, honnan a kulturális élet mozgalmainak az egész vidéket kellene behálózniok.

Tudjuk jól, hogy ilyesmi nem terem parancsszóra, mint az emlékezetes nyitrai választások; a kulturális élet fejlődéséhez olyan hivatott nagyszabású férfiak kellene, kik neki szentelik magokat az ilyen munkának. Ha ilyenek nincsenek, sajnálni lehet, de hogy a szellemi élet meginduljon, óhajtani kell. Mi is ezen sorainkkal annak a jámbor óhajnak

nekem meg egy újabbat kell hozzátennem, melyet, sajnós, magam fedeztem fel benne, t. i., hogy kitűnő — gyalogoló.

Azt úgyhiszem, mondanom sem kell, hogy az ut gyalog történt. Mi különös van abban olyan embernél, mint dr. Prohászka, aki Tirolt, a salzburgi havasokat gyalogszerrel bejárta keresztül-kasul, s éppoly pontosan ismeri azokat, mint a saját tenyerét. A gyalogolás egyébként nem a legnagyobb aldozat, melyet a természet oltárára teszünk. A zákopcei, viszkoi uton kocsin döcögni; ehhez sokkal több heroizmus kívánatik, mint végig sétálni a zászkaljei rétek fűbáronyán.

Társammal a megállapodás szerint Trencsénben az állomáson találkoztam. Vállára vetett icipici kis táská, alig nagyobb egy arasznál, szélessége pedig hosszának egy harmada. Egyéb semmi. Ezzel ugyan az egyenlítő alatt is lehetne gyalogolni! — Magam sürgettem levelben, hogy lehetőleg legszűkebb térre szorítsk; de hogy szavamnak ilyen fogantatja leend, arra nem voltam elkészülve. Így küldik utazásra a jezsuitákat Bécsből Peruba, vagy Ausztráliába. Kezébe nyomnak egy breviáriumot, a többi, úgy mondják, csak gondot okoz. Nem hiába volt tanítványuk utitársam is. Az igaz, hogy sem gondja nem volt, ter-

akartunk kifejezést adni, hogy akik erőt és tehetséget éreznek magukban a nemesebb munkára, gondolkozzanak a vidéki kultúra fontosságáról.

Kormány-válság. A kiegyezés vajdó kérdései között most egyszerre kormányválságról kezdenek beszélni a lapok. Bánffy egyebet se tesz, mint folyton Bécsbe, Ischlbe utazik a király után és megint visszajő, minisztertanácsokat tart, és a közönség teljesen tájékozatlan a helyzet iránt. De furcsa dolog az a politika. Bécsben gabajodtak össze és nálunk kormánybukásról kezdenek beszélni. Nem nagy örömünk telik az ilyen hírekben, mert egy a bizonyos, hogy az osztrák kuszált viszonyok, a nemzetiségi bomladozások, erős visszahatással kezdenek lenni reánk, a mire éppen nincs szükségünk. Még a kormányválság híre is, a mi máskor a jobbrafordulás reményével kecsegtetett, hidegen hagy, megszüntünk remélni. Mert mehet Bánffy, mehet utóda is, de a rendszer az megmarad, mi javulás lehet ebből az országra? A nagy liberális párt, teljesen korrumpált szellemmel, nehezedik az országra, így aztán akár Bánffy, akár más legyen miniszterelnök, egy lesz a kutya, csak a nyakravalója változhatik, a triviális közmondás szerint. Ezek a dualizmus bajai, hogy köteve vagyunk a másik felhez, s a mi baj van oda át a Lajthán, abból nekünk is ki kell vennünk a magunk részét. Hozzájárul, hogy külföldön a hirhéd jogtisrasok miatt kevés a becsületünk. Nehéz napoknak nézünk elébe, s a szeptember hónap, midőn újból összeül az országgyűlés, meglepetéseket hozhat számunkra. Ily viszonyok között fődolog az összetartás, hogy a nemzet legalább önmagában legyen erős s ne gyengítsenek a testvér-harcok akkor, mikor kívülről annyi baj fenyeget, mely erősen fogja próbára tenni ellenálló képességünket.

Markovics János ünnepe.

Ritka szép napja volt Nyitrának f. hó 10-én. A hivatalos körök távolmaradása csak emelte az ünnepély szépségét, mert itt nem megrendelésre, hanem ösztönösen nyilatkozott meg a szív, nem az állásnak, mint fogalomnak, hanem a személynek szól a rokonszenvenek meleg hangja. Ez a különbség az őszinte és mesterséges lelkesedés között, a természetnővesztette csokor illata és a művirágé között.

Markovics János, nyitrai kisebb papnöveldei igazgató, papságának 25 éves évfordulóját ünnepelte e napon, s barátainak, Nyitraváros közönségének, az egyházmegyei papságnak volt kiszacajhely kerületi választóinak örömhanga, oly hatalmas tüntetээрű harmoniává fejlődött ki,

hét is egy kis megerőltetéssel elviselte volna egy szűnyog.

Jul 26-án déli 12 óra volt, mikor kiszálltunk a vágteplai állomáson. A tűző nap sugarai oly erősen szűrődtek át a kifeszített esernyőn, akár csak egy óriási gyújtólencse volt volna. A rekkenő hőségben egy levelke meg nem lebbent volna a fákon, mintha a szellő is déli sziesztáját tartaná a manini arnyas hasadékban; sehol élet, sehol egy moccanás. A kender szakgatással foglalkozó tót asszonyok is delelni tértek a hűs árnyú fák alá, menekülést, enyhet keresendők a szűró nap-sugár elől. Van valami főséges a természetnek ezen néma, mozdulatlan csendjében!

Főnt a magasban, egy meredek, fenyves erdővel kiprémézett szirten egy büszke váromladek áll, a podhragyi vár. Valamikor a község kapta nevét a vártól, mikor a vár volt minden, s a község semmi, s azért Podhragynak, váraljának hívták. Most visszaadja neki a nevet, mikor a község még valami, a vár pedig semmi. A Podmaniczkyak ősi fészke, igazi sasfészek, melyben emberi alakban rabló kesselyük tanyáztak. Elsőrangú rablótanya volt e vár a XVI. században, melynek urai rosszabbak voltak a pusztai szegénylegényénél, ki csak azért rabol, öl, hogy fentartsa magát, mint a vadon oroszánja; de a Podmaniczkyak

hogy bennünket lepett meg legjobban, kik itt vagyunk a központban. Markovics bátor fellépése, kitartó küzdelme a kath. zászló mellett, mindaddig, míg a választások legesufabb torz-szülötte igazságtalanul le nem tiporta népet: csak növelte e különben is rokonszenves férfiú ünnepe iránt az érdeklődést. Mert könnyű ám a nagyok számára teremteni műlelkességet, de próbáljátok meg azokkal, kiket a világ kegye nem emelt magasabb polcra, sőt kiket következetesen ignorál. Ilyent minden katolikus módon érző férfiú, mintegy kötelességül tartja megünnepelni, s vele rokonszenvét nyilvánosan is éreztetni. Hadd érezze, hallja és lássa, hogy az eszmék harcában nem áll egyedül, hogy az emberek még lelkesedni tudnak a tiszta ideálokért és nem hajlongnak feltétlenül az aranyborjú előtt, bármilyen alakot viseljen is.

Ennek volt kiünomata a nyitrai aug. 10-iki ünnep és ennek szószólói akarunk lenni mi is, hadd tudja meg a vármegye s a szomszéd megyék, hogy mint becsüljük meg mi a tiszta eszményekért harcoló férfiakat. Ez ugyan olyan jutalom, mely az arany nehéz súlyával nem ér fel, de melyet a szívben a legnehezebb kincs sem bír ellensúlyozni.

Szerdán, hétköznap, 8 órakor volt az ünnepi istentisztelet az irgalmas testvérek templomában. Gyöngéd kezek pazarul díszítették fel az oltárt s lángtengerben úszott az Isten háza, mely a temérdek hívőt alig volt képes befogadni, dacára annak, hogy olyan zimánkos esős idő volt, akár november végén. A szentélyben a nyitrai felsőbb leányiskola fehérbe öltözött számos növendéke mint koszorus leányok emelték az ünnepélyt, míg a többi fenséges dallamával a kóruson még nagyobb áhitatra serkentette az ünneplőt s az ünneplőket egyaránt. Jelen volt ott a tarsadalm színe-java, még olyanok is, kiket tán feszélyezett volna a személyes tisztelgés. Oda jöttek jámbor fohászt mondani a jubilánsért. Miért ne? Hiszen templomban csak szabad imádkozni!

Az istentisztelet után a különböző küldöttségek tisztelgése következett. Először az egyházmegyei papság üdvözölte testvérét, melynek Duded János dr. volt a tolmácsa. Szívhez szóló, mint mindig, volt a szónok hangja, de mikor ányújtotta az értékes ezüst keresztet, mint az egyházmegyei papság ajándokát, mintegy jelvényét, melyért a jubiláns önzetlenül küzdött, a szónok folyékony hangja szó közepén akadozni kezdett, szemében könnyek csillogtak, s azok vették a szónoki szerepet, s fényszebben beszéltek a legszebb oratóri fordulatnál. — Az ünnepelet is nem azt a választ adta, melyet tán előre

raboltak, gyilkoltak, hogy gazdagodjanak. Raboltak marhát, kincset, árut, nőt, várakat. Igen, várat is raboltak; azért, hogy annál szabadabban rabolhassanak.

Hogy mi volt akkor a szegény ember sorsa, azt mi most alig tudjuk elképzelni. Százával csoportosultak egy főuri zsvány köré, hogy ezt gazdagítsák, vagy állati szenvedélyeinek kielégítésében segítségére legyenek. Életüket kockára tették érte minden pillanatban csupán hitvány élelemért; s ha nem tették, ostromozták, vagy kerébe törték. Nem volt akkor jogorvoslás. A császárok gyöngék, a protestáns lázadások másfelé vették igénybe erejüket. S ha meg is jött a császári erő, a rabló fenevad visszavonult megközelíthetetlen odujába, hova nem követhette senki. A bombáknak akkortáiban még nem volt olyan könnyű lábuk, mint napjainkban.

A XIX. század embere csóválja fejét, midőn Podmaniczky Ráfael hallatlan rablásait hallja mondákban megörökítve, midőn a gonosz kiirtására az isteni Gondviselésnek magának kellett közbelépnie. Bármily rosszak, igazságtalanok az emberek napjainkban, az még sem fordul elő, hogy a bűnt erénynek tartják, s azokat, kik ezt nem teszik, kerébe török, meggyilkolják.

(Folyt. köv.)

átgondolt, hanem kezeibe véve a keresztet, az érzelmek árjától ragadtatva, nem a hidegen fontelgató és, hanem a melegen érző szív sagallta szavakat vett ajkaira. Biztosítékát adta, hogy valamint a multban a kereszt volt tevékenységének szimbóluma, úgy kétszeresen fogja azt annak tekinteni, mert szerető paptársai gyöngéd figyelme is erre irányítja tekintetét.

Azután a városi tanács következett dr. Rudnay Sándor polgármester vezetése alatt. A küldöttség tagjai voltak Árpási Imre bankigazgató, Bokros János főjegyző, Feschler Ferenc és Rédeky Géza főkapitány. A polgármester üdvözlő beszédében átnyújtotta a városi tanács jegyzőkönyvi kivonatát, melyben az ünnepeltnek a város körül szerzett érdemei nyerne nyilvános okmányyszerű elismerést. — Majd Zongor József esp.-plebános s felsőbb leányiskolai igazgató a növendékek küldöttsége élén üdvözölte a jubilans, mint az intézet püspöki biztosát, mire a kiszuca-ujhelyiek 9 tagú küldöttsége következett, kik Pustet díszes missaléjával kedveskedtek. Gasparez, Czvinesek és Czivány lelkészek vezettek a felvidéki intelligens kinézésű küldötteket, kik közt egy bocskoros felvidéki gazda is találkozott. Az egyházi ünnepen kerülve minden politikát, tapintatosan mint a kiszuca-ujhelyi kath. kör tagjai jelentek meg, s üdvözölték, mint a kör dísz tagját, s ajándékol a díszes misékönyvet nyújtották át. Természetesen, hogy ez embereket, kik háromszoros sikertelen választásnál mintegy összeforrottak vele, könnyen megmagyarázható melegséggel fogadta a jubilans. Majd a *tantestület*, nyitrai és vidéki tanítók üdvözölték a főtanfelügyelőt, ezután a *nyitrai ipartestület* jókívánatit Unzeitig József elnök tolmácsolta, majd a *Zobori hegyközség* nevében Horváth tsvzeki bíró a buzgó elnököt üdvözölte a jubilansban, mire a kath. *Legényegylet* következett, melynek választmánya díszlobogó alatt vonult ki, Hevera János elnök üdvözölte az egylet nagylelkű barátját, erre az *Iparbank* jókívánatait tolmácsolta Juhász Sándor bankigazgató, mire utoljára a legnagyobb testületet, „Barátait” vezette be Sevesik Gáspár királyi táblai bíró s őszintén szívből szívbe öntötte a baráti szeretet sugalta érzelmeket. Késő dél volt, mire vége szakadt a küldöttségeknek. Délben a jubilans vidéki vendégeit, a kisebb papueveldeben barátságos ebédre hívta egybe, egyrésze pedig a nagy papnöveldebe volt hivatalos, hol a rector és helyettese távollétében Belák József ismert kedves modorával viselte a — háziasszony szerepét. Ebéd alatt az első felköszöntőt a jubilans mondotta ő szentségére, azután a felségre, végül az egyházmegye főpásztorára. A felköszöntőket állva hallgatták végig. Majd dr. Rudnay Sándor polgármester emlékezett meg róla, mint ki élénk mindenre kiterjedő figyelme folytán, tevékeny részt vesz a város ügyeinek intézésében, s nem csak névszerint, de a szó legszorosabb értelmében állandó tanácsosa a városnak, majd Sevesik Gáspár kir. táblai bíró szólalt fel ismételtén, élénk visszhangot keltve a hallgatókban; szóltak még Hevera János, dr. Puchovszky Bálint a volt növendékek nevében, Karsay Imre a tanító-testület megbízásából. Lelkes tüntetés szólt Steffel Ede szucsányi esperes mellett, ki szintén mai nap ünnepelte 25 éves jubileumát, midőn az egyik tósztblan megemlékeztek róla. Élénk figyelmet keltett még dr. Franciscy Lajos felszólalása és másoké.

A távollevők is megemlékeztek az ország minden részéből.

Távirat összesen 53 érkezett, ezekből kiemeljük:

A holnapi ezüstmisés ünnepélyhez kiváló tiszteletem és szerencsekívánataimmal járulhatni szerencsés vagyok.

Karlsbad Zichy Nándor gróf.

Legjobb kívánatainkkal üdvözöljük jubileuma alkalmából.

Kéthely Hunyady Imre gr. gr. Zichy Aladár.

A gyémánt szívé, arany jellemű papnak ezüst miséjén gondolatban jelen van és kéri reá Isten legbősegebb áldását, hiva

Alsó-Tátrafüred Ifj. Zichy János gróf.

Holnapi napon végzendő ezüst miséje alkalmából az egyházi és hazafias téren tanúsított működésének és érdemeinek méltatása mellett őszinte testvéri szeretetem jeléül fogadja forró üdvözlétemet s legjobb kívánataimat.

Marienbad Venczell Ferenc püspöki helynök.

A katolikus ügy rettenthetlen bajnokát ezüst miséje alkalmából igen melegen és sokszorosán üdvözli

Budapest Molnár, praelatus.

Azonkívül Tukan Nagy-Sallóbból, Bartaky Gy. Nagy-Ugróc, Szmda Viktor Heves, Chocholus Bálint Pruszká, dr. Tóth Károly Ürmény, Pálffy Pál és Mittuch József Vágbeszterce, dr. Chorényi József Illava, Krasznaynszky Károly Trencsén, Zlathary Károly Varna, Nemesek Ferenc Rajec, Szlauka Trencsén, Kutvaszer István és Fiebig Alajos Iglófüred, Szelessy L. Privigye, Recska Zs. Illava, Blazsek Csacza, Gáli József és Kardos G. Zsolna, dr. Kmetykó József és neje Budapest, Patrik János Moythin, Keeskeméthy Béla Tornóc, Markovics Károly Rohonc, Irma Rohonc, Czineczik Ny.-Novák, Polónyi Antal Zay-Ugróc, Quapil Tivadar, Bauer Venczell, Kaszala János Baán, Wohland Ignác N.-Appony, Brühl József Ürmény, Venczell Antal kanonok, papnöveldei rector Esztergom, Léway Antal volt orsz. képviselő Vág-Sellye, Belai és lizicai választók, Tizsina és Sztrázsa község választói, Neszlusai néppárt, Pelezmann János, Fuchs főerdész, Kasztelovics József Tyerchováról, Ochodnicai néppárt, fodlói néppárt, povinnai néppárt, Várnai választók, gbelani néppárt, nedeci választók, krasznayni néppárt, Baross Vince Sztrecsnó, vadicsói néppárt, lopusina néppárt, nagyrubai néppárt, budatinlehotai néppárt, oskerdai néppárt, radolai választók, kiszucaujhelyi kath. kör, lutissai választók, rjecsnicai választók s még több más, kiknek aláírását nem birtuk kibetűzni.

Este a jubilans tiszteletére barátai a roz idő dacára is összegyűltek számra nézve csaknem százan a zobori „zárdában”, szeretetöknek meleg megnyilatkozásával tüntetvén ki az ünnepeltet.

Lavaulx Viktor gróf †.

Ha valamely a nyilvános pályán működött nagyság költözik el a más világra, a sajtó hasábkot ír a megboldogult életéről; ellenben ha egy szerény működési körben mozgott egyén dől ki, ennek ha még oly derek ember is volt, legfelebb annyi nyoma marad, mint azon kavicsnak, melyet a folyó partján ülő gyermek a vízbe dob. Egy kis loacsanás, a víznek gyöngye buborekolása és vége mindennek.

Az az uri ember, kinek nevét ezen sorok fölé irtam, s a ki f. hó 11-én hunyta le örökre szeméit, nem tartozik az u. n. földi nagyságok közé, azonban egy minden izében derek ember volt, ki megérdemli, hogy róla rokonszenvesen megemlékezzünk.

A Lavaulx grófok és Vreccourti bárók Franciaország legelőkelőbb családaihoz tartoznak, s a család egyik ága ma is birtokol dugszadag javakat; elhalt barátunk elődjei azonban Lotharingiai Károly alatt Ausztriába költöztek át.

Lavaulx Viktor gróf 1852-ben a Bécs melletti Breitenfurtban született, hol atyja a császári uradalom erdészeti főtisztje volt. Szülei papot akartak belőle nevelni, ő azonban a katonai pályára érezvén hivatást, a brünni hadapród iskolába lépett, hol a monarchia összes hadapród iskola növendékei közül a legelső rangot nyerte.

Az 1866-iki olasz háboruban a Campagna melletti csatában már mint 14 éves ifju vett részt s nagy vitézséget tanúsított a 10. vadász zászlóaljnál, mely csapattal később Istriába vonult.

Capo d' Istriában állomásozván, ott ismerkedett meg későbbi nejevel, donderwegeni Searpatteti Anna urnóvel.

Gróf Lavaulx katonai pályáján is mint min-

denütt, helyét tökéletesen betöltötte. Kiváló katonai képzettsége, élénk temperamentuma, edzett természete a katonai pályán való rátermettségre vallottak. Feljebbvalói a kötelességtudó és alantasaival szemben szigorú fegyelmet tartó fiatal tisztet minden alkalommal dicséretükkel halmozták el; tisztársai pedig a mindig vigkedélyű, semmi tréfát el nem rontó bajtársat szerették a megboldogultban. Ha katona marad, bizonyára fényes carriere-t fut be. Amde a sors másként akarta.

Lavaulx edes anyja fivérének Nagy-Surányban egy nagy értékű műmalma volt. A gyermektelen nagybátya ezen műmalmot holta után nővére családjának akarta hagyományozni, de azt kívánta, hogy a malom kezelését az örökösök egyike még az ő életében vegye át és erre meghalt barátunkat szemelte ki.

Azért Lavaulx, nagybátyja kívánságának engedve, akarva-nemakarva odahagyta a katonai pályát, mely őt annyi jogosult reménnyel kecsgettette és a 70-es években a nagysurányi malmot átvette.

Képzeltető, hogy a katonai pályára készült, gavalléros gondolkozású megboldogult hogy érezte magát mint műmolnár! Amde a körülmények által kenyszerülve csakhamar beleéltte magát új állásába és nagy erély és kitartással iparkodott a hiányzó szakértelem elsajátítására. Nagybátyja utbaigazításai alapján Lavaulx-nak rövid idő alatt sikerült is a lisztgyártást a nagy-surányi műmalomban oly tökélyre fejleszteni, hogy termékei a legelső ilyenmü gyárakéival méltán kiállottak a versenynek.

Ez így tartott Lavaulx nagybátyjának életében és annak holta után is több évig. De az örökösök mindegyike évről-évre nagyobb jövedelmet kívánt a malomból húzni, anélkül hogy az előfordult nélkülözhetlen korszerű befektetésekről hallani akartak volna.

Ennek — és a mindinkább növekvő nagy verseny folytán azután bekövetkezett, a minék az ily viszonyok között bekövetkeznie kellett: a hírneves surányi műmalom körülbelül 4 év előtt bezűntette az üzemet; Lavaulx pedig, ki életének javát fáradhatlan szorgalommal a család vagyonának gyarapítására szentelte, állás és kereset nélkül maradt.

A csapás, mely barátunkat ezen anyagi katasztrófa által érte, nagy volt; de Lavaulx lelki erejét megtörni nem volt képes. Barátunk azon kevesek közé tartozott, kik a sors csapásaival szemben a nagy Napoleon gárdája példáját követik: Meghalnak ha kell, de meg nem adják magukat.

Szakértelme, ügyessége a lisztgyártás terén nem volt titok s azért Lavaulx-t rövid időn belül a nyitrai gőzmalomban alkalmazták, hol mint a malom műszaki vezetője, annak tulajdonosainak legnagyobb elismerésben részesült.

A megboldogult a gőzmalom tulajdonosai iránti háláját azzal akarta leróni, hogy mintha a malom sajátja volna, éjjel-nappal fáradhatlanul dolgozott. Reggeli 6 órakor már irodájában ült és ha már hetek óta nem találkoztam Lavaulx-lal s őt látni vágytam, biztos voltam benne, hogy esti 8 órakor még a malomban találok munkájába elmerülve.

Ilyenkor mindig megfedtem barátomat, gondolna egészségére, melyre családjának még továbbra is szüksége legyen... Lavaulx szorgalma kötelességérzete azonban nem lankadt; vasakarral még akkor is teljesítette kötelességét, a midőn orvosa minden szellemi munkától eltiltotta. A lelki erő mindvégig győzedelmeskedett; de az anyag, a test végkép kimerült.

Lavaulx-t az orvosok hónapokkal ezelőtt Wörishofenbe, később Gleichenbergbe küldték, en ki barátomat edzett acélos embernek ismertem, egészségének helyreállítása iránt a legjobb reményeket tápláltam; csalódásom tehát annál fájdalmasabb volt, a mikor az orvosok, felgyógyulásához minden reményt feladva, Lavaulx-t haza küldték.

Szegény barátom kiszenvedett, eltemettük; de emléke nem fog nyom nélkül eltűnni.

Lavaulx mintaképe volt a kötelességtudás és becsületérzésnek; a sors csapásait keresztény megnyugvás és férfiúi méltósággal viselte, — gavallér volt mint vagyonos — és gavallérnak maradt mint szegény ember is.

Családja az önfeláldozó legjobb apát siratja, barátai egy megbízható hű barátot veszítettek el a megboldogultban.

A könnyeket, melyek Lavaulx temetésén folytak, és mely f. hó 13-án Nyitrán a közönség nagy részvéte mellett ment végbe, az őszinte bánat és fájdalom facsarta ki. Deák János.

Levelezés.

Kiszúca-Újhely, 1898. aug. 7.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Ritka ünnepélyességgel és lelkesedéssel ülte meg ma a kiszúca-újhelyi katolikus kör is Markovics János mint ezen katolikus kör disztagjának 25 éves papi jubileumát. A kör zászlaja alatt e napon testületileg vonultak ki a kör tagjai az alsó renovált templomba az ünnepélyes isteni tiszteletre, melyet Gasparez Ignác neszlusai plébános mint e kör helyettes elnöke fényes segédlettel végzett. Boldogságtól áradozott szívünk, midőn ihletetten énekeltük a Te Deumot. Ki tudná elősorolni, hogy a jelenlévők mindegyike mennyi mindenféle jót kívánt a Mindenhatótól a jubilálónak, kinek itteni népszerűsége határtalan... Az isteni tisztelet után ünnepélyesen felvontunk a feldíszített körhelyiségbe, hol Gasparez Ignác úr, majd Czvinesek János titkár, majd Czivány Károly plébános remek szavakkal emlékeztek meg a jubiláló disztagról, kiknek érzelmentjes beszédeit harsány eljenzéssel számtalanszor szakították felbe a jelenlévők — csak úgy rengett a nagy terem a lelkes eljenzéstől... E nagy örömapot a kör egyhangú lelkesedéssel jegyzőkönyvileg is megörökítette, végül a kör nevében következő távirat küldetett a jubiláló disztagnak:

Markovics János rektor úrnak

Nyitrán.

Nagyságod huszonöt éves papi jubileumát a kiszúca-újhelyi katolikus kör ma leirhatatlan lelkesedéssel ünnepelte meg. A katolikus körnek fényes segédlettel ma megtartott isteni tiszteletén testületileg jelenvolt tagjai kertük a Mindenhatót, hogy Nagyságod példás katolikus erényeivel világítson nekünk számos éven keresztül továbbra is, legyen továbbra is ezen reánk katolikusokra nehez és szomorú időkben diéső vezérünk, adjon mindezekhez kellő isteni malasztot és viruló egészséget. — Katolikus körünk büszke Nagyságodra, kibén disztagját tisztelni szerencsés. Katolikus körünk mai nagy örömapját jegyzőkönyvileg is megörökítette. Eljen sokáig kimondhatatlan örömmünkre! — A kiszúca-újhelyi katolikus kör nevében:

Gasparez Ignác, elnök,
Czvinesek János, titkár,
Czivány Károly, vál. tag.

A tagok javarésze a gyűlés után a Galvánék-féle kuglizóhelyiségbe vonult, hol Czvinesek János plébános helyettes őket Markovics János tiszteletére megvendégelte. X.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Bende Imre, nyitrai püspök úr öméltsága szombaton f. hó 13-án radosnai nyaralójából székhelyére visszaérkezett. — *Desseffy Sándor* esanádi püspök, mint főpásztorunk vendége, mult heten Radosnán időzött. — *Venczell Ferenc* pápai praelatus és püspöki helynök f. hó 16-án érkezik vissza Marienbadból.

Megyei hírek. Pulmann Endre dojesi körjegyző állásáról leköszönt, helyébe Klein Ferenc lett kirendelve. Bokros Imre drahóci jegyző állásába visszahelyeztetett, miután a fegyelmi vizsgálat felfüggesztését tovább nem kívánja.

Egyházmegyei hírek. *Skoluda Lajos* felső-leányiskolai hittanár, eddigi állásának megtartása mellett kineveztetett a püspöki kisebb papnevelő intézet lelkiigazgatójává; *Német István* baáni segédlelkész pedig ugyanezen intézet tanulmányi felügyelője és a nyitrai elemi fiúiskola hitoktatójává. — Csulák Cyrill, bécsi kapucinusrendű áldozár, városunk fia, áthelyeztetett vicariusnak Eszékre.

Esküvő Dr. Roszival József pozsonyi orvos, megyénk szülötte, nől vette Reidner Mar-

git kisasszonyt, Ruffy Pál képviselő sógornéját Ohajon.

Eljegyzés. Vámos Rezső nyitrai polgár, eljegyezte Csulák Gizella k. a-t., Csulák Cyrill barátunk húgát.

Adomány. A nyitrai hitelbank a helybeli keresztény női szegénységélyző egyletnek 40 frtot adományozott. Fogadja érte az egylet halás köszönetét.

Választmányi ülés. Nyitramegyei jegyzői nyugdíj-választmány f. é. aug. 17-én d. e. 10 órakor a vármegyei székház nagytermében ülést tart.

A nyitravárosi kath. iskolaszék tagjainak választása aug. 27-én reggeli 9 órától d. u. 4 óráig a népiskola tanástermében történik. A választók lajstroma aug. 20., 21., 22. napján a népiskola tanástermében közszemlére lesz kitéve s az érdekeltek által megtekinthető.

Istenitisztelet rendje a székesegyházban. *Nagy-Boldogasszony* előtti napon délután 3 órakor, valamint magán az ünnepnapon reggel a 7 órai sz. mise végeztével körmenet indul a máriahegyi templomba. Oda jövet azonnal kezdődnek a szentbeszédék és pedig: templomban magyar, a templomelőtti téren tót és német, utánuk körülbelül 9 órakor és 11-kor a legméltóságosabb Oltáriszentség kitételével nagy szentmisek tartatnak, délután pedig 3 és 6 órakor letenyék. — *Ő Felsége születésnapján*, aug. 18-án a vári székesegyházban Te Deummal egybekötött isteni tisztelet kezdődik 9 órakor; tartja a püspök úr öméltsága. — *Szt. István napján*, aug. 20-án 9 órakor szent beszéd, utána ünnepélyes nagy mise, mely utóbbin püspök úr öméltsága pontifikál.

A szépítő-egylet figyelmébe. Elismeréssel vagyunk az egylet buzgósága iránt, mert keze munkája már is meglátszik a szép Zobor hegyen és jövőben, amint eszközei engedik, még többre van hivatva. Egy dologra azonban felhívjuk figyelmét. Nem tudjuk milyen alapon s kinek az ajánlatára a legfelsőbb zobori utat, közvetlenül az erdő alján, Vár-utnak neveztek el s ezt az ijesztő címet látjuk az uti oszlopon. Oly izetlen elnevezés ez, melyet egyszerűen meg kell változtatni, már a helybeli ember is fenakad azon, mert nem tudja mit gondoljon róla, hát még az idegenre — képzelmük — micsoda furesa benyomást tehet az Ha volna is azon uthoz kötve valami rémes historia, amint nincs, még akkor is más nevet kellene annak adni.

Nyitravármegye egész tisztikara, ide érte a vidéki főszolgabírákat is, mult kedden délután Markhot Gyula alispán elnöklete alatt értekezletre gyűlt össze, hogy Győr vármegye tisztikarának a megyei tisztviselők fizetésének emelése tárgyában közölt köriratát tárgyalja. Az értekezlet elvileg hozzájárult a célzott 40% emeléséhez, de nem az említett körirat szellemében, hanem inkább Hontvármegye tisztikarának e tárgyban hozott hasonló határozatához alkalmazkodott, mely szerint az ország összes vármegyei tisztikarok egy-egy képviselőt küldjenek Budapestre, mely bizottság annak módját és rendjét volna hivatva megállapítani, miképen lehessen legjobban és legbiztosabban célt érni. A tisztikar képviselőjére Markhot Gyula alispán lett felkérve.

Mérey Vince temetése. Vasárnap e hó 7-én délután 5 órakor helyezték örök nyugalomra a közönség óriási részvéte mellett Mérey Vince földi maradványait. Már jóval a kitűzött idő előtt a gyászház előtt nagy számú nép sereglett össze, míg a tágas udvar az intelligencia gyülekezési helye volt, mely azt teljesen megtöltötte. Ott volt a város intelligentiájának színe java, közéletünk férfiai közül volt ott: Thuróczy Vilmos főispán, Sándor Géza kir. törvényszéki elnök, Sevesik Gáspár kir. táblai bíró, Juhász Vince kir. járás bíró, Pongrácz Kálmán kir. körjegyző, Magyar Miklós kir. tanácsos pénzügyi igazgató, dr. Janits Imre és Crausz István országgyűlési képviselők, Vagner József, Simkó Antal és Nécey Endre kanonokok, dr. Rudnay Sándor polgármester, dr. Thuróczy Károly kir. tanácsos megyei főorvos, a bírói kar teljes számban, az ügyvédi kar teljes számban, az orvosi kar, az ipartestület, számos kereskedő, állami, megyei

és városi tisztviselői kar, a Hitelbank testületileg. Hölgyek is szokatlan nagy számban jelentek meg, legtöbbje sötét ruhában. Még messze vidékről is jöttek tisztelői, hogy az elhunyt jó barátot utolsó útján elkísérjék, így ifj. Ócskay Rudolf Bucsányból, Emődy József a nyitramegyei gazdasági egylet elnöke Suránkáról, Gáffor Elek hű elvtársa Kis-Szulányból, Sümegh János régi jó barátja Szelecsényből és még sokan. — Az udvar közepére helyezett igen díszes ércokorsón, mely a kihült tetemet magában rejtette, csupán csak a család tagok u. m. a fiúk, leányok, vők, menyek, unokák és dedunokák díszes koszorui voltak elhelyezve, míg a többi koszorukat és pedig Nyitraváros közönsége, kék-fehér szalaggal, az ügyvédi karé lila szalaggal, a nyitrai hitelbanké fekete szalaggal, Deák családé fehér sz., Engel Józsefé fehér sz., Arpási Imréé fehér sz., Sinkovics Vilmos és nejeé fehér sz. stb. külön virág kocsit vitte. Ot órakor érkezett Zongor József esperes-plébános, Hevera János és Szemida káplánok segédlete kíséretében, és beszentelte a koporsót. A beszentelés után felső-köröskényi gazdák emelték fel a koporsót és a 4 fekete lóval vontatott díszes halottas kocsira vitték. A koporsó után haladt a talpig gyászba borult nagyszámú család, a férfiak a nagy hőség dacára hajadon fővel kísérték a halottat. Első sorban ment a meghalt leánya Latkóczy Imréné férje és fivére Mérey Ottó karján, utána Zelinka Antal és neje, ezután következett Rédeky Istvánné férje karján, Mérey Lajos és neje, Boróczy Lászlóné férjével, Majthényi Gézáne és Mérey Tibor, utánuk több férfi rokon. A menet impozáns volt, hasonló kísérete csak néh. Benkeő László és egykoron dr. Chrenóczy Nagy Józsefnek volt. A temetőbe érve, a plébános újra beszentelte a koporsót majd a sírboltot, melyben a boldogult nejeének, hervadt koszorúkkal borított ércokorsója látható volt. Megható látvány volt, midőn a család tagok egymásután egy márek földet dobtak a koporsó után a sírboltba, és a koszorúkból néhány levelet letéptek emlékül.

Rendőri hírek. Mult pénteken bizonyos Rácz-Mihók József úrményi cigány betért dr. Gutvill Pál városi tisztviselő lakására és koldult. Az udvaron foglalatokódó edes anyja és huga az ügyvédnek, elutasították az egészséges fiatal cigányt azzal, hogy nem szegényenli-e magát ily fiatalon koldulni, inkább lásson munka után, mire a cigány eltávozott. Rövid idő múlva a hölgyek valami zajra lettek figyelmesek s a lakásba mentek, a hol is az előbbi kolduló cigányt epen akkor leptek meg, a midőn 6 darab ezüst evőkanalat zsebre vágott. A hölgyek lármájára irodájából jött ügyész a cigányt nyakon csipste és rendőrért küldött, ki a tolvajt bekísérte. A cigány oly vakmerő volt, hogy a kulccsal bezárt szoba ajtót, a lakatban hagyott kulccsal felzárta, és így jutott a szoba belsejébe. — Csavargás és tolvajlás miatt már több ízben megbüntetett Szekeres Anna, ugyancsak pénteken reggel a heti vásár alkalmával a piacon Freimann Bela hivatalnok nejeének pénztárcáját ruhája zsebéből kilopta epen azon pillanatban, mikor a hölgy pénztárcája után nyúlt, hogy egy pár megvásárolt eszírke arát kiízesse. A tolvajné azonban pörül járt, mert egy másik nő észre vette, és kezenél tartotta mindaddig, míg rendőr érkezett, ki a jó madarat letartóztatta. — Kapusztá Márton vasúti őr a Csermányra vezető utmelletti vasúti részen, 14 darab tyukját a belakoltól óhól csütörtökről péntekre eső éjjelen ismeretlen tettes ellopta. — Ugyancsak Tauzik Dávid udvarából 4 drb. hizott ludat valaki elemelte. Az ilyen baromfi tolvajlások most napirenden vannak. A rendőrség pedig egyebet nem tesz, mint csak a tolvajok nyomát úti.

Nyitramegye közig. bizottsága augusztus hó 10-én Thuróczy Vilmos főispán elnöklete alatt ülést tartott. Az alispáni jelentésből kivették, hogy a törvénykezési palota építése iránt az igazságügyi miniszteriumnál a tárgyalások folyamatban vannak. A pénzügyminiszter értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy Miaván új adóhivatalt állít föl és a nyitrai pénzügyigazgatóságnál a hivatalnokok személyzetét szaporítani fogja. A vallás és közoktatásügyi miniszter pedig arról értesíti a bizottságot, hogy a vármegye területén 52 új tanítói állást létesít. A belügyminiszter felhatalmazza az I. fokú iparhatóságokat, hogy házalókönyveket kiállithassanak. (Eddig csak az alispán állithatta ki.) A kereskedelmi miniszteriummal pedig a nagy-surány-érsekujvári vasúti vonal kiépítése iránt a tárgya-

lások folynak, ugyancsak arról értesíti a közig. bizottságot, hogy a nyitrai vasúti állomás felvételi épülete egy veudéglővel ki fog bővítettetni, és hogy az észak-nyugati vasút jablonici állomása ezentúl, Nyitra-Jablonicnak fog elneveztetni; és Andacsi Lakácsi községek kérelmére ugyanazon vonalon az andacsi őrháznál megálló hely fog létesítettetni. Végül hatályon kívül helyezi azon rendeletet, mely szerint Thaly István főmérnök, a nyitrai építészeti hivatal főnöke Nyitráról át-helyeztetik, minél fogva a főmérnök eddigi állásán megmarad. A galgóczi uradalmi Vághid vám-tarifájának leszállítása tárgyában kitűzött 3 évi hatósági megfigyelés lejárván, konstatáltatott, hogy a lefolyt 3 évben 12,735 frt folyt be, a fenntartási költségeket levonva, maradt 5,600 frt tiszta jövedelem, levonva még az amortizációs költséget, marad az uradalom részére 4,800 frt tiszta jövedelem; minthogy egy hid mint vámtárgy jövedelmi forrást nem képezhet, úgy az építészeti hivatal javaslatára tekintettel arra, hogy az időközben létesített vasúti forgalom a vámjövédelmet csökkentette, — a hidvám $\frac{1}{4}$ évvel leszállítottatott. — A nyitrai kózkórház területén belüli épületek telefontal való összeköttetése elhatározottatott. Nyitra város és Zobor közti országúton levő ártéri hid kijavítását a miniszter elrendelvé, megbizta a kir. építészeti hivatalt, hogy a mostani fahid helyett egy 7,25 egészen 7,50 méter szélességű vas szerkezetű hidnak 2 gyalogjáróval felszerelt tervezetét elkészítse. Lé-vay Antal panaszodik, hogy a pénzügyhivatalok olyan adóleírásokat, melyek törlése elrendeltetett, a következő évben újból előírják. Magyar pénzügyigazgató közbeveti, hogy nem kételkedik az előtte szóló szavában, de az oly esetek szörványosan csak tévedésből fordulhatnak elő, mert hisz a pénzügyi tisztviselők is csak emberek, kik tévedhetnek. Lé-vay nem elégszik meg a válaszzal és állítja, hogy azon esetek száma, melyekről neki tudomása van, legió, ez az újboli kivétele a már évek előtt eszközölt törléseknek egyeseknél év-ről-évre következetesen történik, tehát szörványos tévedésről szó nem lehet. Magyar viszonzásul állítja, hogy ennek csakis a telekkönyvi végzések hiányos szerkesztése az oka, mert igen gyakran jönnek azokra olyan végzések, a melyekből kiköcskodni nem lehet. Határozottatott, hogy a kir. törvényszéki elnök felkéréssek, miként a területén működő telekkönyvi hatóságokat utasítsa, hogy az illetén végzések szabatosan körülírva, szerkesztessenek. — Pfaff práznoici földbirtokos felelbezi a nyitrai rendőrkapitány felmentő ítéletét. Pfaff ugyanis a nyitrai Árpád-gőzmalomtól körpát vett, melynek élvezetétől az ő marhája elhullott. Dacára annak, hogy a korpa a vegyikísérlti intézetnél roszásnak találtatott, a rendőrkapitány a gőzmalomot a kártérítés alól felmentette, a közig. bizottság újabb vizsgálat tárgyává tétetni rendelte.

A nyitramegyei congruabizottság

f. hó 8-ától kezdve állandóan tartja üléseit a nyitrai megyeházán. Ez alkalommal Nyitramegyének az esztergomi főegyházmegehez tartozó plebániái kerültek sorra s szombat estéig a következő lelkeszi hivatalok tiszta jövedelme lön megállapítva: Nagy-Lapás 769 frt 50 kr, Jablonic 1260 frt 68 kr, Nagy-Kér 2261 frt 58 kr, Ürmény 1452 frt 82 kr, Köpösd 596 frt 68 kr, Zelle 701 frt $\frac{1}{2}$ kr, Felső-Vásárd 854 frt 60 kr, Farkasd 2762 frt 79 kr, Hosszafalu 1047 frt 88 $\frac{1}{2}$ kr, Sempthe 1240 frt 67 kr, Madunic 1462 frt 52 kr.

Elfogatás a sirnál.

Hradiston történt. Mult héten meghalt Chovanez György odaváló gazda, a melyen sujtott gyászba borult özvegy eltemette annak módja szerint, és a mint a koporsót, a melyben boldogult férje tetemei nyugodtak, a sirba eresztették a sirások, megjelent két csendőr és elfogták a jajveszékölő özvegyet. Chovanez György a halottkémi szemle, vagyis a vizsgáló orvos jelentése szerint *égési sebekben* halt meg, melyeket a nő eltitkolt. A szenici kir. járásbíróság ebben büntényt látván, elrendelte a bánatos özvegy elfogatását. A bünös nő később maga vallotta be, hogy a sebeket tüzes vassal okozta.

A mareoráma. Így hívják a 1900-ik év fővonzó erejét, mely hírességben felül fogja múlni az Eiffel tornyát. A mareoráma egy óriási forgó körkép, mely egy tengeri utazást ábrázol Marseillestől Alexandriáig. Az utazók egy valódi tengeri hajóra szállnak, és szemek előtt elvonulnak a földközi tenger összes kikötői és partvidékei. A csalódás élethű lesz, a néző azt hiszi, hogy a hajó szalad előre, és nem a kép mozog. Négy millió frankot irányoztak elő erre a látványosságra. Tervben van, hogy Fiume látkepe is előforduljon a körképen, e célból eddig már hat helyszíni fotografikus felvétel készült, különböző nézőpontokból.

Halálozás. Dóra Miklós urat hulli nagybirtokost, megrendítő csapás érte, neje Dóra Miklósné urnó, szül. Gausser Mária, augusztus hó 6-án hosszabb szenvedés után, életének 36. évében elhunyt. A megboldogult nagy műveltségű urnó példányképe volt a család anyának, s aki az előkelő házban csak megfordult, elbűvölve távozott a háziasszony szeretetre méltó módorától. Öszinte mély részvétünk kíséri sirjába a két gyermek által megsíratott jó anyát.

Brühl távozása Ürményből.

Brühl József ürményi esperes-plebános, vidékünk mintalekése távozik állomásáról, miután a hgprimás az esztergomi papnevelő alkormányzójává nevezte ki. Gratulálunk neki, mert kívánsága teljesült, de részünkről s mindazok részéről, kik a jó lelkeszt a nép áldásának tartják, sajnálatunkat el nem fojthatjuk távozása fölött. Egy elhanyagolt plebániából mintá hitközséget alakított s oly működést fejtett ki, melyet a fiatal klerus utánzó mintájaként szoktunk volt emlegetni. Fegyelmezte az ifjúságot, az iskolákat magas nivóra emelte, s igazán öröm volt vasárnap templomában az istenitiszteleten résztvenni, oly gyönyörűen énekelt a nép s az általa betanított gyermekek. Nehéz feladatot ró utódjára, kinek ugyancsak össze kell magát szednie, ha Brühl helyét be akarja tölneni. Szíves szeden hozzádot mondunk a távozonak, azzal a kívánsággal, hogy nagy érdemei méltó jutalmazásra találjanak.

Tüzesetek. Ma augusztus hó 13-án Sarluskán Santavy N birtokos kizalai égtek el, állítólag vasúti mozdony szikrája gyújtotta fel. — Augusztus hó 8-án délután 2 órakor Nagy-Bossányban tűz ütött ki, mely pár perc alatt oly dimenziót öltött, hogy végveszedelemmel fenyegette az egész községet. Ezt a veszedelmet ugyan elhárította a Mindenható, de a kár így is tetemes. A vidék összes tűzoltó csapatai a helybeliekkel majdnem tehetetlenül állottak a dühöngő elemmel szemben, míg végre 3 órai önfeláldozó munka árán helyhez kötötték a tüzet. Így is 15 lakóház és 20 gazdasági épület lett hamarosan a tűz martalékává. Azonkívül még megbecsülhetetlen értékű gabonakeszlet, számos állat elhamvadt. Emberáldozatokban sincs hiány. Egy másfél éves és egy 6 éves gyermek megfulás következtében halálatuk lelték a tűzben. A kisebbik gyermek az ágy alá bujt ijedtében és ott keresett menedéket, a másik meg a párnák közé rejtőzött s a nagy zavarban és fejtelenségben senki sem talált rájuk. Még 3 felnőtt ember a mentésben kimerültségből összerogyott. Egyiken veszéyes betegség tünetei mutatkozván, nyomban a helyszínen ellátatott a szentségekkel. Különben ugy Kövess László dr. kórorvos, mint a helybeli plebános káplánjával állandóan a segélyreszorultak rendelkezésére állottak. Legszomorítóbb a dologban az, hogy épen azok a lakosok szenvedtek legtöbbet, kik amúgy is a legszegényebbek. Minthogy sem nem biztosítottak, sem szilárdabb lakásokkal nem rendelkeznek, ugyszólván mindenkiket elvesztették. Ezek sürgős segélyre szorulnak. A tűzvész okát ez ideig nem lehetett kideríteni. Legvalószínűbbnek látszik az a versio, hogy kéménytűzből keletkezett a veszedelem. — Radimó községben f. hó 5-én szintén nagy tűzvész pusztított, 2 emberélet esett áldozatul, s megközelítőleg mintegy 100 család hajléktalanná vált, a szenvedett kár, a tömérdek behordott gabonával 70—80 ezer frtra rug. — Nyitra-Ujlakon mult hétfőn tűz volt, mely alkalommal 10 lakóház, 1 csür és nagyobb mennyiségű gabona és takarmánynemű a lángok martaléka lett. — A tűzkárosultakat első sorban az ujlaki grófi család segélyezte, és gróf Eszterházy Istvánné szül. báró

Jeszenák Gizella, valamint gróf Eszterházy Jánosué szül. Tarnovszka Erzsébet grófné a leégettek közt tetemes mennyiségű pénzt, gabonát, fát és eldelt osztottak ki. Így a nem biztosított öz. Zú-dorné kapott 125 frtot, ketten kaptak 50—50 frtot, a többiek 25 frtjával, továbbá szép mennyiségű gabona-adományban is részesültek egyes károsultak. — Ezen nemes tett a grófi család jötekonyságának fényes bizonyítéka, és azt a nép hálája és az Isten áldása fogja kísélni. — Nyitramegye területén az elmúlt 1898. év július hóban következő tüzesetek fordultak meg elő: Nagy-Lapáson 4 pajta, a kár 1500 frt. Kolonban 100 frtnyi kár. N.-Tapolcsányban 10 ház, a kár 3338 frt. Martonfalván 20 frtnyi kárral, Galgócon 1 üzlet, a kár 800 frt. Szakolcán 200 frtnyi kárral, Sasvárott 568 frtnyi kárral, Brezován 6 ház, a kár 1590 frt. Nagy Kosztolányban 70 frtnyi kárral, Handlován 400 frtnyi kárral, Kis-Vicsápon 4 pajta, a kár 9000 frt. Vágsellyén 404 frtnyi kárral, Felső-Köröskény 620 frtnyi kárral, Turó-lukán 1445 frtnyi kárral, Nagy-Pritrzdón 830 frtnyi kárral, Tavarnokon 6 frtnyi kárral, Pereszlyénben 2500 frtnyi kárral, Lúkin 350 frtnyi kárral, Galgócon 150 frtnyi kárral, Stepanón 600 frtnyi kárral, Péterfalván 4137 frtnyi kárral, Szmolinszkon 60 frtnyi kárral és Sasvárott 5241 frtnyi kárral.

A „F. M. K. E.” Pöstyén-fürdőben, 1898.

szept. 7-én és 8-án tartandó XVI. évi rendes, tisztújító közgyűlésének programja: Szeptember 7-én d. e. 9 órakor a nyitramegyei tanító-egyesület közgyűlése. D. u. a F. M. K. E. tagjainak ünnepélyes fogadtatása a vasutállomáson; bevonulás, — elszállásolás. D. u. 6 órakor a F. M. K. E. központi igazgató-választmányának ülése. Este fél 8 órakor hangverseny a Pöstyén-fürdői színházban. Utána ismerkedési estély, táncmultság, Szeptember 8-án d. e. 10 órakor a F. M. K. E. közgyűlése a következő programmal: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. A jelenlegi tisztikar lemondása és új tisztikar, valamint központi igazgató-választmány megválasztása. 3. Az ügyvezetőség évi jelentése az egyesület tevékenységéről. 4. Az egyesületi szervezet módosítása. 5. Központ és a választmányok, valamint az egyesületi kisedővódák 1897. évi zárszámadása, erre nézve felmentvény megadása és 1899. évi költségelőirányzat. 6. Kisedővódák államosítása, új kisedővódák felállítás és az államsegély. 7. A körmőcbányai Timó-féle hagyaték értékesítése. 8. Egyéb, még a közgyűlés esetleg beérkező javaslatok és indítványok. Délben 2 órakor társasbéd. (Egy teríték ára 2 frt 80 kr.) Akik kedvezményes vasúti utazásra igényt tartanak, jelentkezzenek a titkárral.

Az óriás földgömb.

Reclus nagy földgömbjének részei már elkészültek a párisi világkiállításra s a jövő hónapban fognak hozzá azoknak a mintáknak az elkészítéséhez, melyekben papírmasché anyagból az egyes gömbszelvényeket kisajtolják. A földgömb 26 méter átmérőjű lesz, és 1000 szeletből rakják össze. Minden aránylagosan van szerkesztve, csak a hegyeket domborítják magasabbra. Az egész gömböt csavarmenetben emelkedő folyosók futnak körül, honnan mindent kényelmesen meg lehet tekinteni. Az épület melyben állani fog, 60 méter magas lesz.

Műkedvelői előadás Vágsellyén.

A vágsellyei, zsigárdi és farkasdi vakációzó közép és felsőbbiskolai tanulóifjúság Kisfaludy Károly „Kérők” című vígjátékát adta elő kitűnő sikerrel augusztus 7-én a vágsellyei r. kath. iskola javára annak testgyakorló terén. A siker elérésében oroszlan rész illeti Péter József kántortanítót, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal rendezte az egészet. A szereplők pedig természetes játékkal mindnyájan hozzájárultak az összejáték emeléséhez. Különösen kedvesen játszott Husz Ella — Margit, Baltafy testvérenje szerepében, Péter Irén, Mál, mint Baltafy leánya és Ottinger Ilonka. Továbbá Nagy Gábor — Baltafy katonaviselt ember szerepét szintén jól adta elő. Husz Aladár — mint báró Székházy sokszor neveltette meg a szépszámu közönséget léhaságaival, úgy mint Szedlak Károly — Peröldy ügyész — kitűnően előadott komoly latin szavakkal kevert beszédmódorával. Különben az összes szereplők kitűnően megállották helyüket és sok tapsot arattak. A közönség nagyszerűen mulatott a lelkes műkedvelők előadásán. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

Csaló reverendában.

Nemrég egy papi ruhába öltözött csaló járt Galánthán, a ki magát nagy-kéri, komjáthi születésűnek, Illing Károly

félegyházi káplánnak mondta. Az illető 32-35 éves lehet, fekete hajú, inkább sovány, kaucsuk kollárja van, reverendát hord, öve nem volt, fides sacerdotálisra esküszik, hogy pap. Szerencsétlenséget hoz fel ürügyül s pénzt kér, korcsmában telepzik le s iszik-eszik. Nemcsak Félegyházán, de az egész váci egyházmegyében nincs ilyen nevű pap. Ha valahol megjelenik, gondoskodni kell elfogatásáról.

A zongorafonográf. A párisi kiállítás számára a legérdekesebb találmányok egyike készül most Budapesten, mely találmányt a felalálék zongorafonográfának neveztek el. E találmány minden zongoratulajdonost közelről érdekel, mert egy zseniálisan kiesztelt készülékből áll, melyet bármely zongora billentyűsora alá oda lehet alkalmazni. E készülék főrésze egy forgatható henger, mely éppen olyan hosszú, mint a billentyűsora, s ez képes arra, hogy a zongorán lejátszott darabokat egész élethűen megismételtesse a zongoraszerkezettel. A legnagyobb művész koncertelőadásait képesek leszünk tehát e készülék által a saját zongoránkkal lejátszatni, még pedig oly tökéletességgel, hogy a másik szobában levők nem veszik észre, hogy a zongora mellett nem egy művész ül, hanem a szerkezet magától játsza el a darabokat. Tizenégy évig dolgoztak e csodás szerkezeten a feltalálók: Tóth Márton kolozsvári születésű asztalos-segéd és Meluzzi József Baranyamegyéből származó műszerész. A zeneakadémiának számos kitünősége, kik a mintát látták, a játékát hallották, esodálkozva ösmerték el, hogy játékában egy árnyalata sincsen az élettelen gépiességnek, az emberi kéz játékát ép oly élethűen megismétli ez, mint ahogy a fonográf az ember beszédét vagy énekét a legfinomabb árnyalataival is vissza tudja adni. A hengert ugyanis kétféle beállítással kétféleképpen lehet használni: mint felvevő és mint visszaadó készüléket. Ha felvételre van állítva, akkor papiros-kartonba, vagy vékony fém-lemezekbe kótászerű jeleket, apró finom nyílásokat vés. Mikor aztán visszaadásra állítják, akkor a kis nyílások a hangok legpontosabb megismétlését teszik lehetővé, mert a hengerből kiálló emeltyük által a billentyűkre éppen olyan ütést adnak, mint a minők felvételkor a művész ujjaitól származtak. E kótalemezek többszörösíthetők és igen kevésbe kerülnek, a felütés tehát, mit a kiállításon e magyar találmány kelteni fog, könnyen elképzelhető.

Közgazdaság.

A rozs, mint takarmány.

Kalászos növényeink között a rozs annyiban bir nagyobb jelentőséggel a buza felett, hogy azt nemcsak liszt készítésre használhatjuk fel, hanem értékesíthetjük kitünő takarmány gyanánt is. A rozs, mint ilyen, kiváló jelentőséggel bir oly viszonyok között, hol az állattenyésztés jórészt istállózásra van alapítva. Az istállón tartott állatok takarmányozásánál ugyanis igen gyakran merülnek fel kalamitások a takarmányozás helyes keresztülvitele tárgyában: s különösen az őszi és kora tavaszi hónapok azok, melyek bekövetkezte nem egyszer aggodalommal tölti el a gazdákat az iránt, hogy tejlő marháinak tejlő képességét hogyan tarthassa fenn. A rozs van hivatva e tekintetben segítséget nyújtani; sőt nem nagyitunk, ha azt mondjuk, hogy rozs nélkül korai zöldtakarmány nem is igen létezhetik. Takarmány-rozs gyanánt a különböző varietások közül legmegfelelőbbnek mondható a: Szt.-Iván-rozs, mely a többi takarmány-rozsszal szemben azon előnnyel is bir, hogy korai nyári vetés mellett már azon őszen is aszalható, a mely a vetés évére esik s ezen kívül a vetést követő évben elég jó magtermést is adhat.

A Szt.-Iván-rozs a talaj iránt nem nagy igényű, termelhető az bármily talajon, de különösen

bő termést ad a könnyebb minőségű homokos vályog talajon. Ilyen talajon többnyire zöld ugar után következik, melyet istállótrágyával, vagy még helyesebben nitrogén és foszforsav tartalmú műtrágyával trágyázunk meg. Számos kísérlet bizonyítja, hogy ily trágyáknak alkalmazása a termés mennyiségben óriási, kat. holdanként 30—40 m/m. többletet idézett elő. Vetése június derekától szeptember derekáig eszközölhető; és pedig leg helyesebben 12 cm. sortávolságra, kat. holdanként 115 liter mag felhasználásával; vagy esetleg szórva 140 liter mag alkalmazásával.

Ha a vetés június derekán történt, akkor szeptember hó vége felé, vagy október hó elején már bő kaszálást nyerünk; ugyanez a vetés április hó folyamán még egyszer kaszálható, sőt július hóban, ha az időjárás kedvezett neki, még magra is aratható. Utóbbi eredmény elérésére kívánatos lesz kora tavasszal mintegy 35—40 kg. chilisaletromot elszorni fejtrágyaként, s azt alaboronálni.

Ha pedig a vetés szeptember hó folyamán történnek, akkor április hó elején nyerjük az első aszálást, a melynek befejeztével a Szt.-Iván-rozs még magnyeresre szolgáló sarjuhajtasokat nevel.

Nagy könnyűségére szolgál a Szt.-Iván-rozs termelése tekintetében a gazdának az is, hogy tenyész ideje alatt ápolási munkálatra nem szorul. Elvetésétől letakarításáig semmi gondunk sincs vele. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy az ápolási munkát egyáltalán nem tűri, sőt ellenkezőleg, ha a szeptember hóban lekaszált Szt.-Iván-rozsot kora tavasszal megfogásoljuk, az csak előnyöse válhat, feltevé azt, hogy a talaj nem tulságosan homokos.

A Szt.-Iván-rozs letakarításával késlekedni nem szabad, mert elfásulhat, megkeményedhetik, már pedig az ily elfásult takarmányt az állatok nem szeretik.

Termés eredményül kat. holdanként 130—160 q zöldtakarmányra számíthatunk.

Sörárpa-vásár Pozsonyban. A gazdasági egyesületek országos szövetsége a f. hó 28-án a vármegyeház nagytermében sörárpa vásárt rendez. Minden gazdának érdekében áll, hogy mintáit ez alkalommal bemutassa, miután sok kereskedő, sör és malata gyáros lesz jelen. A vásáron való részvétel teljesen díjmentes. Az eladást illetően is mindenki saját tetszése szerint rendelkezhetik. Minta gyanánt 5 klgr. küldendő (Az „árpavásár rendező bizottság” címére Pozsony, Vármegyeház) augusztus hó 24-ig. Egyidejűleg küldendő a bejelentési iv is. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület már szétküldte tagjainak a bejelentési íveket, a kik talán nem kapták volna meg, forduljanak egy levelezőlapon az egyesület titkári hivatalához.

Amerikai szőlővessző. A kik a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület amerikai szőlőtelepéről az egyesületi tagokat megillető kedvezményes árban szőlővesszőt beszerezni akarnak, erre vonatkozó igényeiket jelentsék be az egyesület titkári hivatalánál szeptember hó 1-ig, mert az azontúli jelentkezések figyelembe vétetni nem fognak, miután a vesszők eladását illetően idejekorán kell disponálni.

Szövetkezetek alakítása. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület ezután is kéri a szövetkezeti ügy iránt érdeklődőket, hogy a mennyiben községeikben szövetkezetet alakítani óhajtanak, ez ügyben mielőbb a Nyitramegyei Gazdasági Egyesülethez fordulni sziveskedjenek. Az egyesület a legnagyobb készséggel támogat minden szövetkezeti mozgalmat. Minél előbb létesítenek a szövetkezetek, annál jobb, mert annál előbb jutnak a törvényileg részükre biztosított kedvezményekhez.

Új szövetkezetek Nyitramegyében. A nyitramegyei gazdasági egyesület az ara-

tási időszak végeztével az ünnepnapokat szövetkezetek alakítására használja fel. Legutóbb megalkította a vittenci szövetkezetet 140 taggal 200 üzletrészszel. Elnök lett Taganyi Alajos, helyettes elnök és pénztáros Bilek Antal. Galgócon megalakult a szövetkezet 128 taggal 279 üzletrészszel, elnök lett Bruker Ágost, helyetteselnök Babóthy Pál. Nyitra-Bajnán megalakult a szövetkezet 110 taggal 150 üzletrészszel, elnök lett Boll János, helyetteselnök Klimacsek Ambrus. Zavadán megalakult a szövetkezet 50 taggal 70 üzletrészszel, elnök lett Hajnis Jusztin. A szövetkezeti mozgalom annyira terjed, hogy csaknem minden vasárnapra ki van tűzve egy szövetkezeti alakuló gyűlés. A nyitramegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya 9-én tartott ülésében elhatározta, hogy a vármegyeyi szövetkezeti központot szeptember hó folyamán fogja megalakítani.

Irodalom.

Megjelent a „Felnöttek katekizmusa”. I. rész. Ara (23 nagy iv) 1 frt 50 kr. (5 s.) Kapható Adjtutus Secundus áldozópapnál Szatmáron. Spirago trautenau hittanár 1894-ben „Volks-Katechismus” név alatt teljes katekizmust adott ki felnőtt hívek és egyháziak számára. Műve négy év alatt 25,000 példányban jelent meg, azt csakhamar 14 püspökség ajánlotta. Szerző több mint 14,000 helyről kapott dicséző levelet. Új katekizmus Spirago műve azért, mert Deharbe keretében a katekizmusnak egészen új feldolgozását adja. Spirago műve mindenek előtt gyakorlatias munka. Elméleti meghatározások helyett lehetőleg gyakorlatias leírásokat használ. Spirago műve a neveléstan szabályai szerint értelemre, kedélyre és akaratra egyszerre hat. A vallás igazságait nem szárazon adja elő, hanem megvilágosítva a szentírásból és a biblia történeteivel. Spirago műve korszerű, mert a jelenben fontos igazságokra nagy súlyt fektet, rövid, világos és áttekinthető. A szerző rátermettségével és óriási szorgalmával igen sok anyagot illesztett egybe és bámulatos ügyességgel világít be. A magyar kiadás az eredetinek hű fordítása. Az eredetinek kitünőségeit utánozza még a külsőségekben is. Ennek dacára a magyar viszonyoknak (pl. böjt és ünnepekre nézve) megfelelő új magyar katekizmus. A „Felnöttek katekizmusa” első sorban kitünő segédkönyvet kíván nyújtani a vallásitanításhoz a felsőbb osztályoktól kezdve a legalsóbb osztályokig. Mindegyik részlet egyszersmind mintaszerű prédikációnak a vázlata. A legkisebb fáradság nélkül egész beszédet lehet belőle előállítani tárgyszerű, gyakorlatias modorban. A „Felnöttek katekizmusa” második sorban mint családi könyv teljes tájékozást nyújt a felnötteknek szent vallásunk összes igazságairól. Bemutatja szent vallásunkat a maga egészében, teljes szépségében, majdnem könnyű olvasmány alakjában. E könyvnek, mint ilyennek nagy hivatása van. Az eredeti munkát, mint a „legszebb könyvet” több ezer világi is olvassa; vajha sikerülne a fordításnak is bejutni a magyar családokba!

***** CSARNOK. *****

A pruszkai plebánia.

— Közli: Dr. Chorényi József. —

Szomoruan tekintenek le magas sziklatrónjukról az orosz-lankói vár romladozó falai, emberi kéz és az idő örlő foga által annyira már megfogyasztva, hogy a Vág mentén, lent a völgyben haladó utas alig különböztetheti meg maradványaikat a körül álló sziklacsúcsoktól. Kicsoda és mikor rakta le e sászfészek alapjait, azt mély homály fedi. Talán azon várláncolatnak egy szemé,

2056/98. tlkvi sz.

Hirdetmény.

Nyitra város és törvényhatóságilag egyesített részeinek telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel képest átalakították s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törv.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törv.-cikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosítatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás nevezett városban az **1898. évi október hó 3-ik napján** Nyitra város házában arra rendelt helyiségében fog kezdődni és befejeztetni.

Ennélfogva felhívtnak az összes érdekeltek hogy a fent érintett hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után, téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Továbbá: mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. törv.-cikk 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. törv.-cikk 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerelni iparkodjanak és azokkal igényeiket, az eljáró kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek; végre azok, kiknek javára tényleg már is megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Nyitrán, a kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság, 1898. évi július hó 11-ik napján.

Seybold,

(P. H.)

törvényszéki bíró.

Egyházi és egyleti zászlók

Kitüntette:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntette:

Deés 1879. — Budapest 1885., 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

Oberbauer Alajos utóda

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ö császári és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 14-ik szám.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgáltatás.

Ajánlom dúsán felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait

a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHAKAT,
Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat.*Egyházi és társulati lobogók.*

Tüzlőtök, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket.

Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint hímzett egyházi ruhákban. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. 11—52.

Műhímezés**Malom-bérlet.**

Nmlgú gróf Hunyady Imre úr nyitra-ivánkai 4 köre berendezett

vizi malma**1899. évi január hó 1-től kezdve hat (6) egymásutáni évre****haszonbérbe adatik.**

Felvilágosítással szolgál és írásban benyújtandó ajánlatokat 1898. évi szeptember hó 15-ig elfogad Úrményben

a központi hivatal.

Szőlőtrágya-kompozíciótés szőlők alá való **mindennemű műtrágyákat** elismert kitűnő minőségben ajánl**A „HUNGÁRIA“****műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság**
BUDAPEST, Váci-körút 21.

Részletes utasításokat kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.